

СОЦІАЛЬНА ВУЛИЧНА РОБОТА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ

У статті розглянуто проблему формування здорового способу життя, розкрито значення соціальної вуличної роботи як засобу формування здорового способу життя сучасної молоді, особливості використання форм соціальної вуличної роботи.

Ключові слова: здоров'я, здоровий спосіб життя, молодь, соціальна вулична робота.

В статье рассмотрена проблема формирования здорового образа жизни, раскрыто значение социальной уличной работы как средства формирования здорового образа жизни современной молодежи, особенности использования форм социальной уличной работы.

Ключевые слова: здоровье, здоровый образ жизни, молодежь, социальная уличная работа.

The problem of healthy lifestyle, discover the meaning of street work as a means of promoting healthy lifestyles of today's youth. The features used forms of social street to a healthy lifestyle of youth.

Key words: health, healthy lifestyles, youth, social street work.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку українського суспільства спостерігаються соціальні зміни, що негативно відбиваються на політичному, соціальному, економічному та культурному рівнях. Вражає динаміка поширення захворюваності населення України.

Аналіз актуальних досліджень. Проблеми здоров'я і здорового способу життя стали предметом дослідження філософів, медиків, психологів, педагогів.

Теоретико-методологічні засади цих питань сформульовано у працях А.Г. Здравомислова, І.Н. Смирнова, Л.П. Сущенко, М.М. Амосова, О.І. Пилипенко, Т.Г. Кириченко, Н.Ю. Максимової, О.В. Безпалько, О.В. Вакуленко, О.І. Леонтєвої, А.Й. Капської та ін.

В. Пономаренко зазначив динаміку захворюваності населення України за класами хвороб [4], яку подано на рисунку 1.1.

За десятиріччя показник поширеності хвороб серед підлітків у 2005 р. збільшився. Перше місце належить хворобам органів дихання (30,7%), друге – ендокринної системи (11,1%), третє – кістково-м'язової системи (8,6%). Слід також наголосити на високому показникові хвороб органів травлення (8,3%) і зору (7,0%) [3].

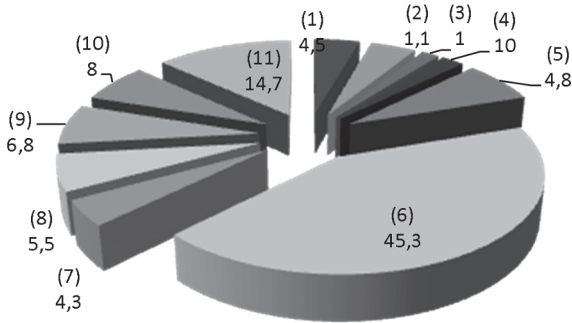

Рис. 1.1. Динаміка захворюваності населення України за класами хвороб: 1 – деякі інфекційні та паразитарні хвороби; 2 – новоутворення; 3 – розлад харчування та порушення обміну речовин; 4 – хвороби нервової системи; 5 – хвороби системи кровообігу; 6 – хвороби органів дихання; 7 – хвороби органів травлення; 8 – хвороби сечостатевої системи; 9 – вагітність, пологи і післяпологовий період; 10 – травми, отруєння та деякі інші наслідки, дії зовнішніх причин; 11 – інші захворювання

За статутом ВООЗ здоров'я – це не відсутність хвороби як такої або фізичних вад, а стан повного фізичного, душевного і соціального благополуччя.

Огляд наукових праць О.В. Безпалько, О.В. Вакуленко, О.І. Леонтьєвої, А.Й. Капської дав змогу визначити чотири складові здоров'я: фізичне, психічне, духовне і соціальне, що в сукупності визначає стан здоров'я людини.

Нині здоров'я вже не розглядається як суто медична проблема. Підсумки досліджень залежності здоров'я від різних чинників впливу доводять, що стан системи охорони здоров'я зумовлює 10% всього комплексу впливів, інші 90% відводиться на умови зовнішнього соціально-психологічного середовища: спадковість (приблизно 20%), екологію (20%) і найбільше – на спосіб життя людей (50%).

Поширеним явищем серед підлітків стали тютюнопаління, вживання алкогольних напоїв, наркотиків і небезпечна статева поведінка. У зв'язку з цим актуальності набуває питання формування здорового способу життя молоді як умови збереження здоров'я української нації [2].

Огляд наукових праць дозволяє дійти висновку, що здоровий спосіб життя – це поведінка людини, яка відображає життєву пози-

цію, спрямовану на збереження та зміцнення здоров'я, і націлена на виконання певних норм і правил [5].

У працях вищезазначених учених було обґрунтовано теоретичні та практичні аспекти формування здорового способу життя молоді, однак соціальна вулична робота як засіб формування здорового способу життя сучасної молоді залишається недостатньо дослідженим питанням.

Мета статті – розкрити значення соціальної вуличної роботи як засобу формування здорового способу життя сучасної молоді.

Виклад основного матеріалу. Нами визначено такі завдання соціальної вуличної роботи, що передбачають формування здорового способу життя:

– сприяння в усвідомленні та прийнятті позитивних стереотипів поведінки;

– надання первинної медичної допомоги;

– надання інформації про шляхи збереження здоров'я;

– сприяння прийняттю здорового способу життя;

– надання мінімальних соціальних послуг (доставка їжі, одягу та ін.).

Науковці розрізняють три види соціальної вуличної роботи:

– за місцем проживання, що передбачає роботу з усіма категоріями підлітків та молоддю в одному місті, мікрорайоні;

– робота, спрямована на конкретну цільову аудиторію – наркоманів, спортивних фанатів та ін.;

– соціально-педагогічний супровід під час профорієнтаційної роботи (ПТУ, професійні курси).

А.Й. Капська виділила такі форми соціальної вуличної роботи: ігротека, дискотека, вуличний театр, консультування [1].

Розглянемо особливості використання зазначених форм соціальної вуличної роботи:

1) ігротека – комплекс ігор, що мають на меті створення умов для змістовного дозвілля молоді та запобігання утворення негативних явищ; сприяє фізичному розвитку через організацію ігрової діяльності на спортивних майданчиках (футбол, баскетбол, теніс) організації ігор-естафет, спартакіад;

2) дискотека – впливає на емоційно-комунікативну і фізичну сфери життя молоді особи. Має забезпечити її рухову активність та фізичний розвиток;

3) вуличний театр – особлива форма сценічних дій, що сприяє формуванню емоційної сфери сучасної молоді та пропаганді здорового способу життя;

4) консультування – надання інформації про необхідність догляду за своїм фізичним здоров'ям, правила ведення здорового способу життя, наслідки вживання алкогольних, тютюнових та наркотичних речовин та надання інформації про діючі консультативні пункти.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, соціальна вулична робота є надзвичайно важливою в умовах сучасного суспільства як засіб формування здорового способу життя сучасної молоді.

Тема соціальної вуличної роботи як засобу формування здорового способу життя молоді потребує подальшого розгляду та уточнення, розробки практичних рекомендацій та профілактичної роботи з кожного її виду.

ЛІТЕРАТУРА

1. Актуальні проблеми соціально-педагогічної роботи (модульний курс дистанційного навчання) / А.Й. Капська, О.В. Безпалько, Р.Х. Вайнола; За заг. ред. А.Й. Капської. – К., 2002. – С. 122 – 127.
2. *Безпалько О.В.* Соціальна педагогіка в схемах і таблицях. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – С. 114 – 118.
3. Державний інститут розвитку сім'ї та молоді. Про становище молоді в Україні і щодо підтримки молоді сім'ї, посилення соціального захисту дітей та молоді у 2001 – 2006 рр. – Київ 2006 – С. 167 – 168.
4. *Пономаренко В.С., Кузим М.О., Узунов Ф.В.*: Рівень і якість життя населення України. – Харків «Інтекс», 2003 – С. 33.
5. Соціальна педагогіка: мала енциклопедія / За заг. ред. проф. І.Д. Звереві. – К.: центр учбової літератури, 2008. – С. 89 – 91.
6. Соціальна робота: технічний аспект: навчальний посібник / За ред. проф. А.Й. Капської. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – С. 286 – 287.